Oświadczenie złożone
przez senatora Wadima Tyszkiewicza
na 64. posiedzeniu Senatu
w dniu 6 sierpnia 2026 r.

Oświadczenie skierowane do ministra rodziny, pracy i polityki społecznej Agnieszki Dziemianowicz-Bąk

Szanowna Pani Minister!

Składam oświadczenie senatorskie w niezwykle ważnej społecznie sprawie zgłoszonej mi przez zarząd powiatu żarskiego. Sprawa dotyczy dramatycznej sytuacji niepublicznego Ośrodka Adopcyjnego „Żar" w Żarach, któremu z dniem 31 grudnia 2026 r. grozi ostateczne zakończenie działalności.

Od 15 lat ośrodek skutecznie znajduje rodziny adopcyjne dla dzieci, które z różnych przyczyn nie mogą dorastać we własnych domach. Przez półtorej dekady swojej działalności ośrodek „Żar" z sukcesem przeprowadził procedury przysposobienia dla 355 dzieci, a jeśli uwzględnić adopcje dzieci współmałżonka, liczba ta rośnie aż do 386. Pomocą i opieką specjalistyczną objęto w tym czasie setki rodzin adopcyjnych, kandydatów na rodziców oraz rodziny zastępcze. Likwidacja tak doświadczonej placówki to ogromny cios dla mieszkańców południowej części województwa lubuskiego.

Prowadzenie ośrodków adopcyjnych jest zadaniem własnym samorządu województwa, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Prawo dopuszcza jednak realizację tych zadań przez podmioty niepubliczne. Prezes Lubuskiego Ruchu na Rzecz Kobiet i Rodziny „Żar" wyraża gotowość dalszego prowadzenia ośrodka po 31 grudnia 2026 r., warunkiem jest jednak zagwarantowanie stabilnego finansowania odpowiadającego faktycznym kosztom realizacji tych zadań. Koszt dalszego funkcjonowania placówki wynosi zaledwie 656 tysięcy 705 zł rocznie.

Należy wyraźnie podkreślić, że utrzymanie tej placówki wpisuje się w wytyczne samego Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. W opublikowanych 25 marca 2026 r. „Rekomendacjach w zakresie procedowania spraw adopcyjnych" wyraźnie wskazano na konieczność zapewnienia różnorodności oraz równomiernego rozmieszczenia ośrodków adopcyjnych. Ośrodek „Żar" idealnie spełnia te kryteria na południu województwa lubuskiego. Ministerstwo rekomenduje również równe traktowanie podmiotów niezależnie od ich formy organizacyjnej. Obecne, rażące dysproporcje w finansowaniu podmiotów realizujących tożsame publiczne zadania ustawowe pozbawione są merytorycznego uzasadnienia.

Likwidacja Ośrodka „Żar" to nie tylko utrata 15 lat doświadczeń, wypracowanych procedur oraz sieci współpracy z sądami i PCPR-ami. To przede wszystkim wydłużenie czasu oczekiwania dzieci na nową rodzinę i bezpośredni wzrost kosztów funkcjonowania systemu pieczy zastępczej.

Mając na uwadze powyższe, zwracam się do ministerstwa z następującymi pytaniami i postulatami.

1. Czy Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej podejmie pilną interwencję w celu zabezpieczenia finansowania działalności Ośrodka Adopcyjnego „Żar" ze środków budżetu państwa?

2. W jaki sposób ministerstwo zamierza wesprzeć działania umożliwiające dalsze funkcjonowanie tej placówki w formule niepublicznej, co jest spójne z ministerialnymi rekomendacjami z marca 2026 r.?

3. Czy planowane jest podjęcie inicjatyw legislacyjnych lub budżetowych służących systemowemu zapewnieniu stabilnego i sprawiedliwego finansowania dla niepublicznych podmiotów realizujących zadania adopcyjne?

Koszty funkcjonowania placówki są niewspółmiernie niskie w stosunku do korzyści społecznych. Liczę na rzetelną odpowiedź i szybką interwencję w obronie dobra dzieci.

Z poważaniem
Wadim Tyszkiewicz
senator RP